

Bruxelles, den 30.8.2019
COM(2019) 404 final

2019/0185 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

I forbindelse med topmødet om det østlige partnerskab i maj 2009 bekræftede EU på ny sin politiske støtte til fuld liberalisering af visumordningen under sikre forhold samt til fremme af mobiliteten ved at indgå aftaler om visumlempelse og tilbagetagelse med landene i det østlige partnerskab. Ifølge den fælles strategi for udviklingen af EU's politik for lempelse af reglerne for udstedelse af visa, som blev vedtaget af medlemsstaterne i Coreper i december 2005, vil der ikke blive indgået en aftale om visumlempelse, før der er indgået en tilbagetagelsesaftale.

På dette grundlag forelagde Kommissionen den 12. november 2010 en henstilling til Rådet med henblik på at få direktiver til at føre forhandlinger med Republikken Hviderusland om henholdsvis lempelse af reglerne for udstedelse af visa til kortvarigt ophold og tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse.

Den 28. februar 2011 gav Rådet formelt Kommissionen bemyndigelse til at føre forhandlinger om en tilbagetagelsesaftale mellem Den Europæiske Union og Hviderusland.

Forhandlingerne blev formelt indledt den 30. januar 2014, og den første runde formelle forhandlinger blev afholdt i Minsk den 13. juni 2014. Den blev efterfulgt af tre forhandlingsrunder først i Bruxelles den 25. november 2014 og derefter den 11. marts 2015 og den 20. juni 2017 i Minsk. Chefforhandlerne paraferede teksten til aftalen den 17. juni 2019 ved udveksling af e-mails.

I mellemtiden har Hviderusland, Den Europæiske Union og syv deltagende medlemsstater (Bulgarien, Rumænien, Litauen, Polen, Ungarn, Finland og Letland) den 13. oktober 2016 undertegnet en fælles erklæring om et mobilitetspartnerskab.

Medlemsstaterne er løbende blevet orienteret og hørt på alle stadier (både uformelle og formelle) i forhandlingerne om tilbagetagelse.

Medlemsstaterne er løbende blevet orienteret og hørt i Rådets relevante arbejdsgrupper på alle stadier i forhandlingerne. Det endelige udkast til aftaleteksten blev fremsendt til Gruppen af Råder vedrørende Retlige og Indre Anliggender (Integration, Migration og Udsendelse) og godkendt ved stiltiende samtykkeprocedure den 12. april 2019.

Den 17. april 2019 blev Europa-Parlamentet underrettet om afslutningen af forhandlingerne om både visumlempelses- og tilbagetagelsesaftalerne ved en skrivelse fra generaldirektøren for GD for Migration og Indre Anliggender til formanden for Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender. Udkastene til begge aftaler var vedlagt som bilag.

Forslaget til afgørelse vedrørende indgåelsen indeholder de nødvendige interne ordninger for aftalens praktiske anvendelse. Det fastsættes navnlig, at Kommissionen, der bistås af eksperter fra medlemsstaterne, repræsenterer Unionen i det blandede tilbagetagelsesudvalg, der nedsættes ved aftalens artikel 19.

Vedlagte forslag udgør det retlige instrument for undertegnelse af aftalen. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

2. AFTALENS FORMÅL OG INDHOLD

Aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse (i det følgende benævnt "aftalen") tager sigte på at indføre hurtige og effektive procedurer for identifikation og sikker tilbagesendelse under

ordnede forhold af personer, som ikke, eller ikke længere, opfylder betingelserne for indrejse, ophold eller bopæl på Hvideruslands eller en af Den Europæiske Unions medlemsstaters område, og at lette sådanne personers transit på en samarbejdsbetonet måde.

Kommissionen finder, at de mål, Rådet fastsatte i sine forhandlingsdirektiver, er nået, og at udkastet til tilbagetagelsesaftale er acceptabelt for Unionen.

Aftalens endelige indhold kan opsummeres således:

- Aftalen er opdelt i otte afdelinger med i alt 24 artikler. Aftalen indeholder tillige 7 bilag, som er en integrerende del af aftalen, samt 5 fælleserklæringer.
- I aftalens åbningsbestemmelse bekræftes det, at aftalen skal anvendes på en sådan måde, at menneskerettighederne respekteres og den anmodede og den anmodende stats forpligtelser i henhold til relevante internationale instrumenter, der gælder for dem, overholdes, og det understreges, at den anmodede stat især skal sikre beskyttelse af rettighederne for de personer, som tilbagetages til dens område, i overensstemmelse med disse internationale instrumenter.
- Tilbagetagelsesforpligtelserne i aftalen (artikel 3-6) sikrer fuld gensidighed og omfatter egne statsborgere (artikel 3 og 5) samt tredjelandsstatsborgere og statsløse personer (artikel 4 og 6).
- Forpligtelsen til at tilbagetage egne statsborgere omfatter også tidligere egne statsborgere, der er blevet frataget eller har givet afkald på deres statsborgerskab uden at have fået statsborgerskab i en anden stat.
- Forpligtelsen til at tilbagetage egne statsborgere omfatter også familiemedlemmer (dvs. ægtefælle og mindreårige ugifte børn) uanset deres statsborgerskab, som ikke har selvstændig opholdsret i den anmodende stat.
- Forpligtelsen til at tilbagetage tredjelandsstatsborgere og statsløse personer (artikel 4 og 6) er forbundet med følgende forudsætninger: a) at den pågældende person på tidspunktet for indreisen har enten en opholdstilladelse udstedt af den anmodede stat eller et gyldigt visum udstedt af den anmodede stat samt et bevis for indrejse på den anmodede stats område eller b) at den pågældende person ulovligt og direkte er rejst ind på den anmodende stats område efter at have opholdt sig eller have været i transit på den anmodede stats område. En sådan tilbagetagelsesforpligtelse gælder ikke i forbindelse med personer, der kun har været i lufthavnstransit, eller som har fået udstedt et visum eller en opholdstilladelse af den anmodende stat, medmindre i) det visum eller den opholdstilladelse, der er udstedt af den anmodede stat, har en længere gyldighedsperiode, ii) det visum eller den opholdstilladelse, der er udstedt af den anmodende stat, er opnået på svingagtig vis, eller iii) den pågældende person ikke opfylder nogen af de betingelser, der er knyttet til visummet.
- Hviderusland accepterer for egne statsborgere i tilfælde, hvor den angivne frist er udløbet, og for tredjelandsstatsborgere eller statsløse personer, at det europæiske rejsedokument til brug ved tilbagesendelse anvendes (artikel 3, stk. 5, og artikel 4, stk. 3). Det tilsvarende standarddokument for Republikken Hviderusland findes i bilag 7.
- Afdeling III i aftalen (artikel 7-13 sammenholdt med bilag 1-5) indeholder de tekniske bestemmelser vedrørende tilbagetagelsesproceduren (tilbagetagelsesansøgning, dokumentation, frister, overførsels- og befordringsmåde) og tilbagetagelser, der er behæftet med fejl (artikel 13). Der er skabt smidighed i

proceduren, idet der ikke er behov for en tilbagetagelsesansøgning, hvis den person, som skal tilbagetages, er i besiddelse af et gyldigt rejsedokument (artikel 7, stk. 2).

- I aftalens artikel 7, stk. 3, fastlægges den såkaldte hasteprocedure for personer, der pågribes i et område inden for en radius på op til 30 kilometer fra den fælles landegrænse mellem en medlemsstat og Hviderusland samt inden for det område, der hører under de internationale lufthavne i medlemsstaterne og Hviderusland. Efter hasteproceduren skal tilbagetagelsesansøgningerne fremsættes inden for en frist på to arbejdsdage, og de skal besvares inden for en frist på to arbejdsdage, mens fristen efter den normale procedure er 10 kalenderdage (artikel 11, stk. 2).
- Aftalen indeholder et afsnit om transit (artikel 14 og 15 sammenholdt med bilag 6).
- Artikel 16, 17 og 18 indeholder de nødvendige bestemmelser om omkostninger, databeskyttelse og forholdet mellem aftalen og andre internationale forpligtelser.
- Artikel 19 indeholder bestemmelser om det blandede tilbagetagelsesudvalgs sammensætning, opgaver og beføjelser.
- For at lette gennemførelsen af denne aftale åbner artikel 20 mulighed for, at Hviderusland og de enkelte medlemsstater indgår bilaterale gennemførelsesprotokoller. Forholdet mellem de bilaterale gennemførelsesprotokoller og denne aftale præciseres i artikel 21.
- De afsluttende bestemmelser (artikel 22-24) vedrører aftalens ikrafttræden, varighed, mulige ændringer, suspension og opsigelse samt den retlige status for bilagene til aftalen.
- Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands særlige situation er nævnt i præambelen, artikel 1, litra d), artikel 22, stk. 2, og, for så vidt angår Danmark, i en fælleserklæring. Der er taget hensyn til Islands, Norges, Schweiz' og Liechtensteins tætte associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne, og dette kommer ligeledes til udtryk i de fælleserklæringer, der er knyttet til aftalen.

3. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Dette forslag forelægges for Rådet med henblik på bemyndigelse til undertegnelse af aftalen.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 79, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) sammenholdt med artikel 218, stk. 5.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Ikke relevant.

• Proportionalitetsprincippet

Dette forslag går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå det tilsigtede mål, nemlig indgåelse af en international aftale om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget medfører ingen merudgifter for EU-budgettet.

5. KONKLUSIONER

I lyset af ovennævnte resultater foreslår Kommissionen, at Rådet træffer afgørelse om, at aftalen undertegnes på Unionens vegne, og bemyndiger Generalsekretariatet for Rådet til at fastlægge det respektive fuldmagtsinstrument.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 79, stk. 3, sammenholdt med artikel 218, stk. 5,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 28. februar 2011 gav Rådet Kommissionen bemyndigelse til at indlede forhandlinger med Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse. Forhandlingerne blev afsluttet på vellykket vis ved paraferingen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse ("aftalen") ved udveksling af e-mails den 17. juni 2019.
- (2) I forbindelse med topmødet om det østlige partnerskab i maj 2009 bekræftede EU på ny sin politiske støtte til fuld liberalisering af visumordningen under sikre forhold samt til fremme af mobiliteten ved at indgå aftaler om visumlempelse og tilbagetagelse med landene i det østlige partnerskab.
- (3) Formålet med aftalen er at indføre hurtige og effektive procedurer for identifikation og sikker tilbagesendelse under ordnede forhold af personer, som ikke, eller ikke længere, opfylder betingelserne for indrejse, ophold eller bopæl på Hvideruslands eller en af Den Europæiske Unions medlemsstaters område, og at lette sådanne personers transit på en samarbejdsbetonet måde.
- (4) I medfør af [artikel 1 og 2] artikel 3 i protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, [og med forbehold af artikel 4 i nævnte protokol] deltager Det Forenede Kongerige [ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Det Forenede Kongerige, medmindre landet meddeler sit ønske herom i overensstemmelse med nævnte protokol]/har Det Forenede Kongerige [ved brev af ...] meddelt, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af denne afgørelse].
- (5) I medfør af [artikel 1 og 2] artikel 3 i protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, [og med forbehold af artikel 4 i nævnte protokol] deltager Irland [ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Irland, medmindre landet meddeler sit ønske

herom i overensstemmelse med nævnte protokol]/har Irland [ved brev af ...] meddelt, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af denne afgørelse].

- (6) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.
- (7) Aftalen bør derfor undertegnes på Den Europæiske Unions vegne med forbehold af dens indgåelse på et senere tidspunkt, og de fælleserklæringer, der er knyttet til aftalen, bør godkendes —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Undertegnelsen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Hviderusland om tilbagetagelse af personer, der er bosiddende uden tilladelse, godkendes herved på Unionens vegne med forbehold af aftalens indgåelse¹.

Artikel 2

De fælleserklæringer, der er knyttet til aftalen, godkendes på Unionens vegne.

Artikel 3

Generalsekretariatet for Rådet udarbejder det relevante fuldmagtsinstrument til undertegnelse af aftalen, med forbehold af dens indgåelse, til den eller de personer, der er udpeget af forhandleren af aftalen.

Artikel 4

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*

¹ Teksten til aftalen offentliggøres sammen med afgørelsen om indgåelse heraf.